

Lõuna – Mulgimaa

Nr 9 (251)
Oktoober 2016
Hind 0,26 €

Abja lehekülg

Mulgi lipu päev

Tavapäraselt uhkelt üksipäini möödujaid tervitav Mulgi mehe puuskulptuur sai 12. oktoobri keskpäeval endale arvestatava hulga seltsilisi. Kõlas mulgikeelne muusika, pakuti kohupiimakorpi, lihapiirukaid ning salamisi näpistava külma peetamiseks kuuma teed. Lehvisid Eesti, Abja valla ning Mulgimaa lipud. Kõige selle põhjuseks Mulgi lipu päev ja Mulgi Kultuuri Instituudi uue vanema ametissepühitsemine.

Kolm aastat tagasi õnnistati kaaruspaelaga kaunistatud sinimust Mulgimaa lipp Tärvastu kirikus ning kuna sel aastal on Mulgimaa suurüritus juba toimunud – IV Mulgi Pidupäev, siis sai lipupäev ka mulkide vanema ameti üleandmise päevaks ning seega kaalu ja pidulikkust juurde.

Üritus algas piduli-

Mulgi mehe juures rivistusid ülesse Mulgimaa valdade ja endised Mulgimaa Kultuuri Instituudi vanemad.

Foto: Lauri Sepp

ku lippude rongkäiguga Mulgi mehe juurde ning väarikasse Mulgimaa valdade ja endiste vanemate rivisse jõudes kõlas torupillimuusika Merili ja Karmen Kase esituses. Mulgimaa lipu saamisloost ja tähtsusest rääkis Tarvastu vallavanem, IV Mulgi Kultuuri Instituudi vanem Alar Karu. Oma vanemaks

olemise aastat ja selle rolli üldiselt kõneles Abja vallavanem ja VI Mulgi Kultuuri Instituudi vanem Peeter Rahnel ning oligi aeg ametikett sümboolselt koos ametiga üle anda Tõrva linnapea Maido Ruusmannile.

Meeleoluka väliürituse lõpetasid Abja gümnaasiumi poistekoori poisid Kadi

Kase juhendamisel.

Hea meel oli näha, et mulkide tegemised huvitavad ka ülejäänud Eestit – see väarikas sündmus leidis kajastamist nii „Sakalas“, „Aktuaalses kaameras“ kui „Seitsmestest uudistes“.

TIJU SOMMER
Abja kultuurimaja juhataja

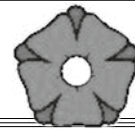
Nagu kaks tilka vett (Mulgi mees ja Peeter Mõttus).

Foto: Iva Žůrková

Mulgimaa Kultuuri Instituudi VI vanem Peeter Rahnel andis ametiketi sümboolselt koos ametiga üle Tõrva linnapeale Maido Ruusmannile.

Foto: Lauri Sepp

VALLAVANEMA VEERG

Eesti rahvakalendris tuntakse oktoobrit rehekuu kõrval ka viinakuuna. See aga ei tähenda sugugi seda, et meie esiisad olid suured viinajoojad. Selle nime päritolu viib tagasi teoorjuse aegadesse. Kui talupojad olid sügiseks oma talude põllutööd lõpetanud, siis pidid nad oktoobris teoorjuse korras mõisate viinaköökidesse tööle asuma ja viina valmistama. Viin müüdi maha mõisa kõrtsides ja ka linnades. Rehekuu oli aga oktoober seetõttu, et talumeestel oli vaja leivavili rehe all rehepeksuga kätte saada. Oktoober oli ka hingekuu, orjakuu, kolletamiskuu, kooljakuu. Kuid oli ka rõõmsamat tegevust tähistav kosjakuu. Nüüd on Mulgimaal oktoober ka rõõmus Mulgi lipupäeva kuu. Abja-Paluoja tähistati 12. oktoobril Mulgi lipu päeva ja samas sai koos ametirahaga üle antud ka Mulgimaa vanema amet Abja vallavanemalt Tõrva linnapeale. Oktoobris saab koolides läbi ka esimene õppeveerand ja õpilased lähevad vaheajale. Head tegevusrohket töist ja külmale talvele vastu astudes vajalikku energiat salvestavat oktoobrit!

PEETER RAHNEL

Abja mälumäng alustab uut hooaega

Populaarne Abja mälumäng alustab uut hooaega 10. novembril. Kuni 5-liikmelisi võistkondi oodatakse kell 18.30 Abja kultuurimajas. Kokku saadakse traditsiooniliselt iga kuu teisel neljapäeval kuni kevadeni välja, kokku kuuel korral. Eelmisel aastal osales 12 võistkonda. Osalejate hulgas pole ainult abjakad. Osalejaid on nii koduvallast kui ka naabervalladest ning kaugemaltki. Eelmise hooaja võit läks seekord Halliste vallast pärit mälumänguritele, võistkonnale Mõigu Mekk. Menukaks teevad mälumängu ka Enno Liiberi ja Rein Mägi poolt meisterlikult koostatud küsimused. Ootame vanu tuttavaid ja ruumi jagub samuti uutele tulijatele! Ole hea ja anna võistkonna osalemisest teada 1. novembriks aadressil abjakultuurimaja@gmail.com. Miks mitte sõpradega rõõmsalt ajusid ragistada!

ÜLLE RÕIGAS

Võõrkeeleringid Abjas

Oktoobri alguses alustas vabatahtlik Iva Žůrková Abjas inglise ja prantsuse keele ringidega. Inglise keelt kasutatakse igapäevaselt ja prantsuse keel on tema kirg juba lapsepõlvest saadik – ta on lõpetanud kakskeelse gümnaasiumi, tänu millele sai jätkata õpinguid prantsuse ja poola keelte alal Palacky Ülikoolis Olomouc'is. See aga omakorda viis ta Erasmus programmi kaudu aastaks Prantsusmaale vahetustudengiks.

Ringitunnid on mõeldud inimestele, kes on huvitatud keeltest ja tahaks õppida midagi uut. „Püüan tunnid teha alati huvitavaks ja interaktiivseks. On oluline, et inimesed tunneksid õppimisest rõõmu. Kui nad tunnevad end võõrkeelt kasutades mugavalt, julgevad nad ka ehk edaspidi seda hirmuta kasutada,“ sõnas Iva.

Prantsuse keel Abja noortekeskuse vanas majas kolmapäeviti kell 18.00. Inglise keel Abja päevakeskuses reedeti kell 16.30

IVA ŽŮRKOVÁ
(tõlkis Tiju Sommer)

OMAVALITSUSKROONIKA

ABJA VALLAVOLIKOGU

1. Kehtestati Abja valla arengukava 2015-2021.

ABJA VALLAVALITSUS

29.09.2016 toimunud istungil:

1. Arutati korraldatud jäätmeveoga seonduvaid küsimusi.
2. arutati sotsiaalküsimusi: anti korraldused sotsiaalhoolekande seaduse alusel toimetulekutoetuse ja hüvitiste maksmiseks ning eraldati valla eelarvelistest vahenditest raha puudega lastele ja alla 10-aastaste puudega laste saatjatele Abja spordi- ja tervisekeskuses tervistava ujumisteenuse eest tasumiseks;
3. Kiideti heaks eraisiku hajaasustuse programmi projekti aruanne;
4. kahele eraisikule väljastati raielood kinnistutelt puude raiumiseks;
5. arutati maaküsimusi ja anti välja korraldused aadressandmete korrastamiseks;
6. valla eelarvelistest vahenditest eraldati 100 eurot MTÜle Accordion Group kalendri väljaandmiseks;
7. lahendati eraisikutelt laekunud avaldusi.

Abja vallavalitsuse ja vallavolikogu protokollidega on võimalik tutvuda www.abja.ee

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

HILDA JÕESTE	89	AIME RÄIM	81
MÄRT LOND	86	TIJU TENNO	81
REETA METS	86	LEHTE VIITAS	81
HILDA RÕIGAS	85	ENE TALU	80
EDUARD ORAV	85	ELVE PULIN	80
HILLART NURMELA	84	EDGAR RIIS	75
VAIKI VAHTER	83		

Õnnitleme pisipere sünni puhul!

Maris Suviste ja Kaido Järv 04.10.2016
sündis poeg SIMO

Abja kultuurimaja tegemised oktoobris-novembris

Näitused I korruse fuajees: novembris-detsembris -Johannes Haabi fotonäitus „Vanausulised ja teised Peipsi äärest”.
27.10 kell 17.00 klubi Meelespea peoõhtu
29.10 kell 12.00 ans Tutti, akordionistid Valgevenest.
Pilet 5.-/ õpilastele, pensionäridele 2.-
09.11 kell 17.00-19.00 mardikarneval
10.11 kell 18.30 Abja mälumängu avavoor
13.11 kell 11.00 isadepäeva tähistamine
17.11 kell 17.00 klubi Meelespea peoõhtu
19.11 kell 15.00 Abja muusikakooli 55. aastapäeva kontsert-aktus
24.11 kell 18.00 kadrilaupäev laulude ja kostüümidega

Jooksev info kodulehelt www.abjakultuurimaja.ee ja tel 436 0055 või 5698 3806.

Õpilaskonverentsil esitleti õpilastöid

27. septembril toimus Abja gümnaasiumis kolmandat korda õpilaskonverents, kus tublimad loov- ning uurimistöö tegijad oma töid koolirahvale esitasid. Sel aastal lisandusid ka kodulooürijad.

Esimesena astusid kuulajate ette loovtöö tegijad. Meie endi seast oli neli 9. klassi õpilast ning naaberkoolidest oli kaks, Hallistest ning Karksi-Nuiast. Mitu poissi oli teemaks valinud puidutöö. Ehitatud oli aiapink (Kuldar Kask), piknikulaud (Kenri Kandla) ja renoveeriti kapp (Jako Kalda). Ka Halliste kooli õpilane Siret Eller meisterdas uue reno-

veeritud tooli *decoupage*-tehnikas. Töö tulemus oli värvikas ja huvitav.

Kuid mitte kõik poisid ei harrasta puidutööd. Väga analüüsiv ning huvipakkuv töö oli Helari Tehveril, kes meisterdas liblikate herbaariumi ning igati lõbus oli naaberkooli poiss Andres, kes lõi ise uue muusikapala “Andrese valss”.

Siis oli järg vanemate õpilaste käes. Ettekandmisele tulid uurimistööd, mis olid äärmiselt üksikasjalised. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilase Margus Hanni töö oli täpselt sama keeruline ja põhjalik kui selle peal-

kirigi – “Askorbiinhappe mõju inimese organismile ja selle sisaldus erinevates puuviljades ja marjades” – see oli väga väljapeetud esitus.

Meie ümbruskonnaga seotud töid oli ka mõni. Kelli Välba, kes uuris õpilaste liikumisharjumusi seoses uue spordikompleksiga oli esinejana enesekindel ning meeldiv. Abja gümnaasiumi kauaaegsest eesti keele ja kirjanduse õpetajast Paul Lehesmet-sast koostas kõikehaarava töö Grethel Seegel. Ning Merili Raud teadvustas noorele kuulajale, kes on kirjamees Contra.

Järgmisena tulid kuulajate ette kõige nooremad esinejad, nimelt kodulooürijad. Välja valitud kaks parimat tööd olid vägagi kaasakiskuvad (Romet Gregory Subi, Krissy-Eliis Raba). Alati on mälestusi tore kuulata.

Konverentsi lõpetas direktor Sirje Renter, kelle uurimus Meeta Timsoni kooliaastatest oli kõikehõlmav ning huvitav.

Õpilaskonverents on kindlasti tarvilik nii esinejale kui ka kuulajale. Põnev on ju teiste koolikaaslaste ja ka teiste koolide õpilaste töid kuulata ning hinnata.

KÄTLIN TIIDU
10. klass

Märka õppimisest ja tööelust kõrvale jäänud noort!

Oktoobrist on avatud Abja noortekeskuse juures Mulgi Noorte Tugila, mis hõlmab Mõisaküla linna, Karksi, Halliste ja Abja valda. See on võimalus 15–26-aastastele õppimise ja töötamisega hõivamata noortel saada tuge haridustee jätkamisel või tööelu alustamisel. Kogukonna- ja ühiskonnaelust eemale jäämise põhjus ega ametlikuks töötuks olemise staatus ei ole Noorte Tugilas oluline, oodatud on ka väikese lapsega kodused noored emad.

Vahel on noorel inimesel iseeneses selgusele

jõudmiseks vaja oma mõtteid jagada, leidmaks alustamiseks kindlustunnet. Tugilas saab noor arutada oma olukorda ja võimalusi neutraalsel seisukohal oleva noorsootöötajaga.

Tugila on osa Euroopa Liidu algatatud Eesti Noortegarantii riiklikust tegevuskavast, mille eesmärgiks on ühiskondlikult nõrgemas positsioonil olevate noorte võimalikult kiire tööleaitamine. Tugila teeb tihedalt koostööd erinevate kohalike ja üleriigiliste asutuste ning organisatsioonidega. Noorsootöötaja saab noort

aidata nii kontaktide leidmisel kui loomisel.

Mõnikord on noor inimene mõtetega suisa tupikusse sattunud ja tema motivatsioon on vähehene või puudub hoopis. Emad-isad kui ka vanavanemad, naabrid –margake noori, kes ei õpi ega tööta ja soovitage neil külastada Noorte Tugilat. Lisaks nõustamisele toimuvad noortekeskuses huvitavad ühisüritused ja väljasõidud.

Noortekeskuste Noorte Tugila programmi tegevuste elluviimist rahastatakse haridus- ja tea-

dusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine” raames. Noorte Tugila programmi viib ellu Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

Abja noortekeskus asub Kooli 2, Abja-Paluoja. Kontaktisik on Kerstin Rei. Telefon 5556 0847, e-mail kerstin@abja.ee, facebook <https://www.facebook.com/abja.noortekeskus>.

KERSTIN REI

Lasteaias oli külas politseimuuseum

Septembris külastas meie lasteaeda politseimuuseum, mis asub Rakveres.

Külastuse eesmärk oli tutvustada läbi mänguliste tegevuste lastele politseitööd ning õpetati tundma ohutu liiklemise põhitõdesid. Väikestest tüdrukutest ja poistest said politseinikud. Vaadati missugused omadused peavad sellesse ametisse pürgijal olema. Näidati lapse jaoks olulisemaid liiklusmärke, mille tähendust läbi mängu tundma õpiti. Tutvuti politseiniku riietuse ja töövarustusega. Võeti sõrmejälgi (iga laps sai enda sõrmejälgedega kaardi kaasa).

Väikestest tüdrukutest ja poistest said politseinikud.

Mängides detektiive, aitasime lepatriinul kadunud täpid üles leida. Uuriti, mis pistmist on kassisilmadel helkuriga

ja kuhu ning kuidas väike elupäästja kinnitada.

Programmi lõpus sai iga laps akadeemia lõputunnistuse.

Oli üks vahva ja õpetlik üritus.

KERSTI
KÜNNAPUU

MÄLESTAME

REIN LILLEMETS

21.01.1945 – 21.09.2016

VIKTOR VAIN

11.09.1946 – 29.09.2016

Tükike Tšehhimaad Mulgimaa pealinnas

Esmaspäeva õhtul 26. septembril toimus Abja kultuurimajas juba teine Tšehhi kultuuri õhtu. Esimene taoline oli uudistajate ees maikuus, kuid seekordne oli tõesti eriline – kultuurimajas töötavale vabatahtlikule Iva Žůrková'le oli külla sõitnud tema perekond. Teda saades, et selline tore reis on teoks saamas, organiseeris Abja päevakeskus Tšehhi toitumise valmistamise ning Abja kultuurimaja õhtuse ürituse.

Iva sõnul: „Ma võtsin sellest võimalusest kinni ja tahtsin tutvustada oma kultuuri ja traditsioone. Mu isa tunneb kohalikku rahvapärimust väga hästi ja mulle isiklikult tundub, et inimesed Eestis ja just eriti Mulgimaal on sellest teemast väga huvitatud.“

Kaunis sügishommik Eestis algas Iva perele päevakeskuses vahetades toidukultuuri – mulgi puder ning õunakook abjakate poolt ning traditsiooniliselt küpsetised Tšehhist.

Õhtusel kohtumisel koahlikega olid külalised Tšehhimaalt riietunud pi-

Päevakeskuses söögikultuuri vahetamas. Vasakult: Marcela Žůrková, Leida Lepland, Jarka Levinská.

dulikesse rahvarõivastesse. Iva isa Zbyněk Žůrek kirjeldas rahvariideid ja nende detaile põhjalikult, abiks väga kaunid fotoülesvõtted. Järgnes olulisemate rahvakalendri pühade ülevaade Haná piirkonnast. Nende sõpruskonna eesmärgiks on taaselustada ja populariseerida unustusehõlma vajunud tähtpäevi ja traditsioone.

Hiljem kõlasid tšehikeelsed rahvalaulud Zbyněki viiulimängu taust-

tal. Õhtu lõpetuseks oli võimalus näha lõiku traditsioonilisest Haná pulmast – pruudi tanutamist, mis tähistab ka sealmaal neiust naiseks saamist ja naiste kogukonda vastuvõtmist.

Et tunda võõrmamaiseid maitseid, said külalised proovida punast veini Moraaviast ning traditsioonilist tugevalõhnalist juustu külaliste kodulinna Olomouc'i meistritelt. Vaatamiseks ja mälestuseks soetami-

seks olid väljas käsitööna valmistatud glasuuritud küpsised ning niplispitsist motiivid, postkaardid ja plaadid rahvamuusikaga.

Täna väga oma perekonda seda üritust korraldamast, lisaks päevakeskuse ja kultuurimaja töötajaid toetuse eest

IVA ŽŮRKOVÁ
EVS vabatahtlik
Abja-Paluojaal
(tõlkis Tiiu Sommer)

Suur ja südamlük tänu

Kõik me teame, et imesid juhtub, aga harva. Abja raamatukauplusel on täitunud võimatuna näiv unistus. Meie aasta otsa kestnud murele sai ühel ilusal oktoobrikuu päeval päikseline lõpp! Nimelt aasta tagasi tegi korstnapühkija meie vanale ahjule viimase puhastamise, sest ahi oli niivõrd amortiseerunud ja muutus ohtlikuks. Sealt algasid meie muremõtted. Emafirma on meie elujärge igal aastal võimaluse piires parandanud. Mahukamatest tööddest: fassaadi remont, vee ja kanalisatsiooni trasside vedamine, uus tualettruum. Hetkel läks olude sunnil töömaht liiga suureks ja kulukaks. Uue ahju ehitamine olnuks ülejõu kallis, aga õhksoojuspumpa keset müügisaali ei saanud ka panna. Seega oli vaja nii pinda kui ka pumpa. Uurisime ka toetuse saamist erinevatest fondidest, aga meie nende tingimustega ei sobitunud. Olime murest murtud kuni selle päevani kui lastekirjanik Juhani Püttsepp meie poodi külastas. Tema kuulis meie murest ja kirjutas meist maikuu Maalehes artikli „Viimne mohikaanlane“. Selline tähelepanu innustas meid niivõrd, et pöördusime abi saamiseks inimeste poole. Olime varemgi saanud klientidelt vihjeid, et meil võiks olla korjanduskarp. Nüüd tegime selle teoks, kuigi algul oli piinlik. Suureks abiks oli jutuaajamine Halliste valla vanem Ene Maateniga, kes soovitas paluda abi ümbruskonna omavalitsustelt, mida me ka tegime. Alates Abja päevadest sai hoo sisse loterii, mille tulu läks samuti hädavajalikuks remondiks.

Meie üllatuseks leidub äärmiselt palju suure südamega inimesi. Oli momente, kus inimesed ostsid kaupa ja annetasid selle loterriisse. Oli inimesi, kes töid oma näputöid ja neid, kes olid valmis ka metsa seenele minema meie loterii jaoks. Suur soe tänu teile: Sirje Luik, Leida Helimets, Kersti Kutser, Pajumäe talu, Abja päevakeskus ja kõik head inimesed, kes te olete meie korjanduskasti poetanud ja loteriid ostnud või lihtsalt meid hea sõnaga meeles pidanud. Kõikide teie toega on meil nüüd õhksoojuspump. Aitäh!!! On soe tunne kogeda, et meie poe saatust läheb nii paljudele inimestele korda.

LIA JA KADRI
Abja raamatukauplusest

Maale elama asumine pole enam pelgalt sõnakõlks

Maakodude ostusoove laekub kinnisvaramaakeritele üha rohkem, kuid nõudlust on keeruline rahuldada, sest pole piisavalt sobivaid kinnistuid.

Aastaid ei tundnud inimesed huvi kaugemates maapiirkondades asuva kinnisvara järele, põhiliseks põhjuseks tööpuudus ja kehv taristu – lasteaiad, koolid ja kauplused kaugel, teed lagunened, ühis-transport pea olematu jne.

Nüüd, kus elujärg on paranenud, hakkavad privaatsed maamajad jälle hinda tõusma, kuid pakumises on enamasti kas üksnes vundamendiga või siis väga lagunened talukohad. Need kinnistud on kurvaks näiteks, miks ei tohiks lasta majadel lihtsalt amortiseeruda. Kui eluase jääb tühjaks siis tuleks see võimalikult kiiresti uuele omanikule müüa, et elu selles paigas jääks kestma.

Uued tulijad on noored

Maale soovivad elama asuda järjest nooremad inimesed. Kui paar aastat tagasi olid valdav enamus vanuses 30+, siis hetkel otsivad maakodusid juba kahekümnendates eluaastates noored. Hinnatakse võimalust kasvatada oma aed- ja köögivilju, soovetakse pidada koduloomi. Eelistatud on vähemalt 1–2 hektari suuruse maalapiga privaatne maakoht, aga oluline on ka taristu olemasolu.

Suuremal osal huvilistest on olemas omafinantseering, sageli töötab üks pereliikmetest välisriigis, mis võimaldab edaspidise ehitustegevuse rahastamist ja hiljem ka paikseks jäämist.

Tendentsina võib veel välja tuua, et maamaja ostjad ei soovi enam suuri laene võtta, laenu osas käitutakse kaunis ette-

vaatlikult.

Uue trendina on lisandunud järelmaks otse omanikule. Maksimaalne ostusumma on järelmaksu puhul 35 000–50 000 eurot ja tasumisperiood 10 aastat. Taoline variant muutus aktuaalseks, kui pangad ei andnud enam nii kergelt maakotade soetamiseks laenu.

Nüüdseks on pangad taas järeleandlikumaks muutunud ja kui maja on võimalik kindlustada, on üldjuhul võimalik ka laenu saada.

Palju loeb siin muidugi maja seisukord ja kas ostjal on parendusteks säästnud olemas. Tihti on oluline, et majas oleks siiski võimalik koheselt sees elada ja tasapisi remonditöid teha.

Samas on ka neid ostjaid, kes otsivad just vana kinnistut, olulisimaks on nende jaoks privaatsus ja kõrghaljastus, mis uuematel elamumaakruntidel

sageli puudub. Hoone ise võib sellisel juhul minna lammutamisele.

Kevadeti otsitakse rohkem suvekodusid, aga üldjuhul siiski aastaringseks elamiseks kõlblikke maju.

Miks inimesed peaks maakodu müüma?

Maal kohtab inimesi, kelle suhtumises on palju käegalöömist – kes siia maale ikka kolida tahab? Ometi on iga päevaga maale soovijaid üha rohkem, kuid tihti tabab neid kurb tõdemus, et nende unistustele vastavat kohta ei ole. Nad näevad maju reaalselt tühjadena seisvas, aga müüki hooned ei jõua.

Kasutuna seisev maja tuleks kiiresti müüa, sest see hakkab amortiseeruma ja langeb kergelt vandaalide ohvriks, mille tulemusena vara väärtus langeb. On valdu, kes

siinjuures appi tulevad ja aitavad tühjalt seisva maja omaniku välja selgitada ja toetavad igati, et tühi õu taas naerust rõkkaks. Järgest enam toetavad vallad ka finantsiliselt vanade majade taastamist. See aga eeldab üldjuhul, et oled olnud vähemalt aasta alaline elanik.

Müümine ise ei ole ju keeruline. Kes ise müügi-ga mingil põhjusel ei taha tegeleda, sellel soovitan appi võtta asjatundliku maakleri, kes aitab ostumüügitehinguni jõuda. Maakler aitab vajadusel hindamisakti tellimisel või

muu dokumentatsiooni vormistamisel.

Seoses uue ehitusseadusega muutusid pankade nõuded dokumentidele. Tasub üle vaadata kasutusloa ja servituutide olemasolu. Samuti, kas kõik juurdeehitised on registreeritud kantud.

Maakleritel on üldjuhul neis tegevustes tunduvalt kergem orienteeruda, kuna nad puutuvad ametialaselt nende probleemide lahendamisega pidevalt kokku.

AVE KUUT
Arco Vara Viljandi piirkonna maakler

MEIL ON JÄRJELKORRAS

8 INIMEST,
KES SOOVIVAD

OSTA

SINU MAAMAJA VILJANDIS

Ave Kuut

ARCO VARA

☎ 5300 3210

Hallistes valmis ilus bussijaam

Halliste alevikus avati septembri lõpus rahvarohkelt laulu ja tantsu saatel uus kaasaegne bussiootepaviljon.

Avatud esiküljega bussijaamahoone on läbi paistvad külgeinad ja vahesein. Tagaseina ääres on istepingid. Laevalgustus lülitatakse sisse ja välja koos tänavavalgustusega. Kõik bussijaamas toimuv jäädvustub kahele sinna paigaldatud turvakaamerale. Ehitusfirma Meris OÜ töömehed ehtasid bussiootepaviljoni valmis augustis-septembris. Omanikujärelevalvet teostas Alo Peebo. Tellijaks ja rahastajakas oli Halliste vald.

„See bussijaam on

mõeldud kõigile – nii suurtele kui väikestele,“ sõnas kümneid inimesi kohale toonud tähtsa sündmuse puhul Halliste vallavanem Ene Maaten. „Olgu teil siin soe ja ilus bussi oodata,“ soovis ta. Tema sõnul pole nii, et ilusaid hooneid näeb vaid linnades. Ka väikestes kohtades võiksid need loodust veel kaunimaks muuta.

Laulis naisansambel Rosin, esinesid punaste vihmavarjudega Halliste kooli võimlemistüdrukud. Vallavanem tänas hea tööd eest ehitajaid, keda avamisel esindas firmajuht Veiko Merilo, ja soovis jõudu paviljoni korras hoidma hakkavale Marina Merzlovale. Koos eksvallavanem

Uue kauni bussiootepaviljoni avamine oli rõõmsaks sündmuseks ühtviisi nii väikestele kui suurtele hallistlastele.

Foto: Meelis Sõerd.

Väino Kanguri, valla majandusnõunik Tiit Karu, Eesti vasaraheitmeister Kati Ojaloo ning kooliõpilaste Kiur Kadariku, Kadri Tellise ja Tuuli Tiiratsiga lõikasid nad ka läbi uue rajatise sümbolse lindi.

Kõik kohalviibijad said suu magusaks valla kaetud kringlilaualt.

Avamispeo ajal uue ootepaviljoni ees teineteise järel peatunud Viljandisse ja Mõisakülla sõitvate liinibusside juhid said tähtsa

päeva puhul vallavanemalt mälestuseks valla logoga kruusi. Halliste valla aukodanik Ene Staalfeldt tänas rahva nimel bussijaamahoone eest nii valda kui isiklikult vallavanem Ene Maatenit.

Paari viimase aasta jooksul on valla bussiootekodade uuendamisel tehtud ära palju: suurematest valmis mullu veel mõisaansamblisse sobitatud ootepaviljon Õisus, neli laudseinte ja plekkkatusega ilusat ootekoda rõõnmustavad silma ja annavad varju Uue-Kariste tee ääres Metsamõisas, Rakitsal, Nigulas ja Kosksillal. Järgmisel aastal remonditakse ära ka hästi hoitud Kulla bussiootekoda ja kõik ülejäänud. Halliste kooli õpilaste kätetööna aga on kirikupargi ääres valmimas eriti vahva ja ajaviitevõimalusi pakkuv bussiootekoda.

MEELIS SÕERD

Mõisaküla vajab uusi soojatrasse

Enne õlikütetl töötava Mõisaküla katlamaja üleviimist hakkepuidule ootavad väljavahetamist linna oma aja ära elanud kaugküttetrassid.

Foto: Meelis Sõerd.

Mõisaküla linnavolikogu määrusega nr 7 21. juulist 2016 kinnitati linna soojamajanduse arengukava aastateks 2016-2026, mille üks esmaseid prioriteete on olemasolevate kaugküttetrasside väljavahetamine.

Uue soojamajanduse arengukava kokkuvõttes nenditakse, et katlamaja on küttefirma SW Energia hiljuti paigaldanud heas korras seadmed. Linna soojusvõrk on aga vana ja katlamaja töötab vedelkütusel. Kava koostaja Aadu Vares soovib viia katlamaja üle kohalikule kütusele – puiduhakkele ja uuendada soojusvõrku, et tagada soojusvarustuse tarnekindlus. Uusi tarbijaid praegu piirkonnas ette ei ole näha. Oma lokaalsetest automaatkatlama-jadest köetavate lasteaia ning linnavalitsuse hoone liitmine kaugküttega ja selleks uute soojatrasse

rajamine pole ei Vares ega Mõisaküla linnaapea Ervin Tambergi hinnangul majanduslikult otstarbekas.

Linnapea arvates on vaja enne katlamaja puiduhakkele üleviimist esmajärjekorras välja vahetada nõukogudeaegsed oma aja äraelanud kaugküttetrassid, mida ei ole palju. Linn soovib seda teha juba 2017. aastal, kui õnnestub trasside uuendamiseks riigilt raha taotleda. Keskkonnainvesteeringute Keskus rahastab seda pooles ulatuses, teise poole vajaminevast investeeringust peab välja käima linn ise.

Linna katlamaja kakkepuidule üleviimisega on Tambergi arvamusel kohaselt võimalik oodata ka seetõttu, et käesoleval ajal on vedelkütte hind odav. Paraku Mõisakülas hoiab hinda üleval tarbijate vähesus.

„Arengukavas on välja toodud, et kui investeerime katlamaja üleviimisele

hakkepuidule, siis esialgu sooja hind tõuseb, kuni investeering on end tasa teeninud,“ lisas linnaapea.

Kaugküttevõrgust saavad lisaks Pärnu tänava kortermajadele sooja ka Mõisaküla koolimaja ja spordihoone. Viimaste aastate jooksul tublisti renoveeritud koolimaja peab sooja hästi. Kaasajastamata spordihoone lagi ja plekkseinad lasevad aga sooja läbi, sest kunagine soojustus on kulunud. „Võhmas ehitati samasugune spordihoone kolm-neli aastat tagasi täielikult ringi, kuna soojapidavust ei olnud,“ vihjab linnaapea tulevikust-senaariumile.

Mõisakülale on Tambergi hinnangul viimasel ajal suureks abiks olnud võimalus saada kord-kaks aastast kokku 4-5 tonni tasuta kütust. Tegemist on tollitöötajate poolt ebaseaduslikelt äritsejatel poolt konfiskeeritud ja heategevuslikul otstarbel laiali

jagatud kütusega. Mõisakülas on seda kasutatud muuseumi-linnavalitsuse ja lasteaia kütteks.

Muret teevad küttevõlgad

Mõisaküla uues soojamajanduse arengukavas märgitakse muu hulgas olulistena ka kaugkõetavate kortermajade piirete soojustamise ja läbipuhutavuse vähendamise vajadust, mis on eelduseks elamute energiakuluse vähendamisel. See nõuab aga ka elanike endi arvestatavat rahalist panustamist sisse maksetena remondi- ja hooldusfondi. Paraku tuleb sellest suur summa kulutada küttevõlglastelt võla sissenõudmiseks vajalikule õigus- ja kohtuabile.

Veelgi tõsisem mure on igal sügisel see, et SW Energia ei hakka maju kütma enne, kui nende küttevõlg pole vähenenud

nõutava piirini.

„Ma olen jõudnud võlgu igal aastal nii palju vähendada, et majad on siiani küttesse läinud ja sooja saanud. Vanurid ja lapsed ei pea ju võlglaste pärast kannatama,“ ütles Airi Allikivi, Pärnu tn 28 korteriühistu juhatuse esinaine ja 24. ja 26. maja korteriühisuse haldur, kelle asjaajamisel reorganiseeritakse ka maja nr 24 veel sel aastal korteriühistuks.

„Kaugelt võlglaste ma ei saa kätte, lähedal elavatega suhtlen. Üks võlglane on antud kohtusse, üks on kohtu ootel. Ühel hakkab pärandimenetlust ajama. See kõik võtab aega. Kõige halvem on olukord Pärnu tn 26 majaga. 24-st korterist on võlg kuuel, neljal neist suur võlg. Maja koguvõlg oli kevadel 8000 euro ringis, septembri lõpus 4500 eurot. Loodan oktoobri lõpuks vähendada seda veelgi 2500 eurole – rohkem lihtsalt ei jõua,“ kõnles Allikivi.

Pärnu tn 28 majas maksavad tema sõnul korralikult vaid üheksa korterit. Ülejäänutel on kõigil võlg. Kuigi suvekuudel on arve vaid 10-35 eurot, ei tasuta sedagi.

Pärnu tn 24 maja koguvõlg on 2400 eurot. Üks võlglane antud kohtusse. Ühest korterist, millel on hüpoteek peal, pole Allikivi hinnangul midagi loota. „Võlglaste tõttu olen pidanud kohtu- ja õigusabikuludeks kuluta-

ma 1783 eurot, mis oleks võinud minna remondiks või kütterahaks. Aga mujalt mul selleks raha võtta pole. Võlgade tõttu me ei saa ka laenu võtta. Millal see raha võlgnikelt tagasi tuleb, on suure küsimärgi all,“ on naine murelik.

Allikivi teeb koostööd Korteriühistute Liiduga. „Seal on asjatundlikud juristid. Kahjuks on õigusabi kallis ja nad asuvad kaugel, mis tekitab täiendavaid kulusid. Mõnikord oleks vaja lisaks posti teel suhtlemisele ka silmast silma vestelda, aga nad ei ole nõus kohale tulema,“ mureseb ta.

Ervin Tambergi kinnitusele on suurpered ja probleemsed pered linnale teada. „Me ei pööra neile selga. Oleme neid aidanud ja aitame ka tulevikus, kui nad ise seda meilt vaid soovivad“. Nii näiteks on linnal plaanis ehitada vana raamatukogu maja sotsiaaltubadega elamuks. Praegu pole selleks paraku raha.

Suurt tunnustust väärrib linnaapea hinnangul kindlasti Airi Allikivi, kes on aastaid üsna märkamatult paljuski vabatahtlikult tõsist ja tänuväärset tööd teinud selleks, et elanike küttevõlgu vähendada ja majad seeläbi sooja saaksid ning koos oma ümbrusega korras oleksid.

MEELIS SÕERD

Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna

ÜHINEMISLEPING

1. ÜLDSÄTTED JA ÜHINEMISE EESMÄRGID

1.1. Käesoleva lepinguga sätestavad Abja vald, Halliste vald, Karksi vald ja Mõisaküla linn omavalitsusüksuste ühinemise.

1.2. Uue haldusüksuse eesmärkide elluviimisel, tegevussuundade kavandamisel, kohalikule omavalitsusele pandud kohustuste täitmisel ja teenuste korraldamisel ning rahaliste vahendite kasutamisel lähtub uue kohaliku omavalitsuse volikogu lepingu kehtivuse ajal käesolevas lepingus sätestatust.

1.3. Ühinemise eesmärgid on:

1.3.1.1. Terviklik ja loogiliselt hästi toimiv, sotsiaalselt, majanduslikult, kultuuriliselt ja territoriaalselt sidus piirkond, mis võtab arvesse ajaloolist asustust, inimeste igapäevaliikumisi ning seab keskmesse omavalitsuse tasakaalustatud arengu.

1.3.1.2. Kõigile elanikele kvaliteetsete ja mitmekesiste avalike teenuste osutamine lähtuvalt nende õigustatud vajadustest ja igapäevateenuste pakkumine kodanikule võimalikult lähedal.

1.3.1.3. Sotsiaalse turvalisuse tagamine.

1.3.1.4. Suurem esindus-ja osalusdemokraatia, elanikele paremad võimalused omavalitsusüksuse kui terviku toimimise ja arendamise jaoks oluliste küsimuste üle otsustamisel, kodanikualgatusel põhinevate kogukonnapõhiste initsiatiivide esitamisel ja elluviimisel.

1.3.1.5. Mulgi traditsioonide ja piirkonna arengupotentsiaali parem kasutamine vallaelanike põhjendatud huvide kaitsel ja ettevõtlikkusele soodsa arenguruumi loomine piirkonna maine ja konkurentsivõime kasvatamiseks.

1.3.1.6. Omavalitsuse parem majanduslik, ja poliitiline suutlikkus läbi kompetentse ja motiveeritud ametnikkonna, tõhusa juhtimise ja laialdase koostööpartnerluseni siseriiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.

1.3.1.7. Viljandimaa ja Mulgimaa tasakaalustatud areng.

2. OMAVALITSUSE NIMI, STAATUS JA SÜMBOOLIKA

2.1. Uus kohalik omavalitsus on avalik-õiguslik juriidiline isik valla staatuses. Uue avalik-õigusliku juriidilise isiku nimi on Mulgi vald.

2.2. Mulgi vald moodustub Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna territooriumitest ja valla admistratiivpiir kulgeb mööda ühinenud omavalitsuste välispiiri.

2.3. Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna ühinemise ning nende baasil uue omavalitsusüksuse moodustamisega lõpetatakse ühinevate omavalitsuste kui avalik-õiguslike juriidiliste isikute tegevus. Mulgi vald on kõigi nimetatud ühinenud omavalitsuste õigusjärglane.

2.4. Abja-Paluoja linn, Karksi-Nuia linn ja Mõisaküla linn on vallasisesed linnad asustusüksusena.

2.5. Uue valla territooriumil moodustub tänase Mõisaküla linna haldusterritooriumil Mõisaküla linnaosa koos ühinemiseelse sümboolikaga.

2.6. Mulgi valla juriidilise aadressi otsustab uue valla volikogu. Mulgi valla keskus asub Mulgi valla territooriumil.

2.7. Mulgi valla sümboolika kinnitab Mulgi vallavolikogu pärast ühinemist. Kohaliku tähtsusega sündmustel ja piirkonna esindamisel võib jätkata piirkonnas enne liitumist kasutusel olnud sümboolika kasutamist.

3. PÕHIMÄÄRUSTE, ÕIGUSAKTIDE NING ARENGUKAVADE MUUTMINE, KEHTESTAMINE JA KEHTIVUS

3.1. Valla põhimääruste ja teiste õigusaktide muutmine toimub pärast Mulgi valla moodustamist.

3.2. Ühinenud omavalitsuste õigusaktid kehtivad kuni Mulgi valla õigusaktide kehtestamiseni edasi selle omavalitsusüksuse territooriumil, kus nad kehtisid enne ühinemist.

3.3. Volikogu kehtestab Mulgi valla põhimääruse kuue kuu jooksul volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast arvates ning uue põhimääruse kehtestamiseni lähtutakse Mõisaküla linna põhimäärusesest ja kasutatakse Mõisaküla linna pitsatit.

3.4. Mulgi valla arengukava vastuvõtmiseni ja üldplaneeringu kehtestamiseni kehtivad ühinenud omavalitsusüksuste arengukavad ja üldplaneeringud nendel territooriumidel, kus nad enne ühinemist kehtisid.

3.5. Mulgi valla arengukava koostamisel võetakse aluseks endise Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna arengukavad.

3.6. Asjaajamise dokumendid ja varad annavad lepingupooled ametiasutuse nimel üle ühinenud vallale, kus vallavanem või vallavalitsuse poolt volitatud teine isik võtab need vallavalitsuse kui ametiasutuse nimel vastu. Üleantavad asjaajamise dokumendid ja nende registrid peavad olema arhiveeritud.

4. TÖÖTAJAD JA TEENISTUJAD

4.1. Ühinenud omavalitsuste hallatavate asutuste töötajad lähevad üle Mulgi valla koosseisu. Töölepingute tingimused, mis üleminevatel töötajatel on kehtinud eelmise tööandja juures, on siduvad Mulgi vallale kui uuele tööandjale.

4.2. Mulgi vallaks ühinenud omavalitsusüksuste ametiasutuste teenistujad jätkavad teenistust oma endises valdkonnas juhul, kui Mulgi valla ametiasutuse struktuurist ei tulene teisiti. Ametiasutuste reorganiseerimisel ja uute teenistujate teenistusse võtmise vajadusel leitakse personal sisevaliku teel, et tagada info, teadmiste ja oskuste kvaliteet ning selle säilimine ja haldusprotsessi tõrgeteta jätkamine.

4.3. Ühinemise jõustumisel korraldatakse ühinevate valdade töötajate töölepingute ja teenistujate teenistuslehtede ümbervormistamine Mulgi valla nimele. Palgaastmestik on ühine 2018. aasta 1. jaanuariks.

4.4. Mulgi vallaks ühinevate omavalitsuste raamatupidamise eest vastutav teenistuja koostab Mulgi valla koosseisus töötades vastava ühinenud omavalitsusüksuse 2017. majandusaasta aruande hiljemalt seadusega sätestatud tähtjaks.

4.5. Koondamise tõttu teenistusest vabastatavale ametnikule või töötajale makstakse lisaks seaduses sätestatud hüvitistele preemiat 3-4 kuu põhipalga või töötasu ulatuses pikaajalise eduka teenistuse eest vastavalt tema teenistuse staažile tööandja juures:

4.5.1. Pidev staaž 5-10 aastat – 3 kuu põhipalga või töötasu ulatuses;

4.5.2. Pidev staaž 10 ja enam aastat – 4 kuu põhipalga või töötasu ulatuses.

5. AVALIKE TEENUSTE OSUTAMINE

5.1. Uue tekkiva valla juhtimine kujundatakse mitmekihilise valitsemisena, kus väärtustatakse vallakeskset strateegilist juhtimist ning avalike teenuste osutamise ja korraldamise läbiviimist võimalikult piirkondlikul tasandil.

5.2. Vallavalitsuse funktsioonide täitmine toimub Abja-Paluoja, Hallistes, Karksi-Nuias ja Mõisakülas.

5.3. Valla juhtimistruktuur töötatakse välja üleminekuperioodil. Vallavalitsuse ametiasutus koosneb valla kantseleist ja valdkonnapõhiselt moodustatud osakondadest.

5.4. Ühinenud omavalitsuste allasutused ning tütarettevõtted jätkavad Mulgi vallas tööd samas vormis, kui enne ühinemist.

5.5. Olemasolev haridusvõrk säilib.

6. MAJANDUS, RAHANDUS, EELARVE JA INVESTEERINGUD

6.1. Mulgi vallavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast kuni uue eelarve vastuvõtmiseni jätkatakse eraldiseisvalt vastu võetud eelarvete täitmist.

6.2. Mulgi valla eelarve koostamisel lähtutakse käesolevas lepingus sätestatud ühinemiseesmärkidest, kehtivatest arengukavadest, eelarvestrateegiatest ja ühinenud omavalitsusüksuste huvidest.

6.3 Ühinemistoetuse kasutamist otsustab Mulgi valla volikogu lähtuvalt ühinevate omavalitsuste eelarvestrateegias ettenähtud investeeringute rahastamisest.

7. ÜHINEMISE AEG JA VOLIKOGU VALIMISED

7.1. 2017. aasta kohalikel valimistel avatakse valimisjaoskonnad 2013. aastal volikogude valimistel toimunud valimisjaoskondade asukohtades.

7.2. Uue omavalitsusüksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku õigusvõime tekib alates 2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast. Nimetatud hetkest omab omavalitsusüksus kõiki ühinenud osapoolte õigusi ja kannab ühinenud osapoolte kohustusi.

7.3. Moodustatakse üks valimisringkond 21 mandaadiga.

8. KOMISJONIDE MOODUSTAMINE

8.1. Vallavolikogu alatiste komisjonide moodustamisel lähtutakse põhimõttest, et kõik ühinenud omavalitsuste piirkonnad oleksid esindatud (Abja vald, Halliste vald, Karksi vald ja Mõisaküla linn).

Ühinemiskoosolek.

9. LEPINGU JÕUSTUMINE JA KEHTIVUS

9.1. Leping loetakse sõlmituks, kui selle on kinnitanud kõik ühinevate omavalitsusüksuste volikogud oma otsusega. Asjaomaste volikogude otsused on lepingu lahutamatud lisad.

9.2. Leping jõustub 2017. a kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast.

9.3. Leping kehtib 2017. a kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast kuni järgmiste kohaliku omavalitsuse volikogu korraliste valimiste tulemuste väljakuulutamiseni.

9.4. Lepingu täitmisega seonduvad vaidlused lahendatakse seadusega ette nähtud korras.

10. MUUD TINGIMUSED

10.1 Ühinemisleping kehtestab ühinevatele Abja vallale, Halliste vallale, Karksi vallale ja Mõisaküla linnale kehtivad ja täielikult siduvad kohustused, mis tagavad ühinemislepingu tingimusteta täitmise. Kui ühinevate omavalitsusüksuste õigusaktid on vastuolus ühinemislepingus sätestatud põhimõtetega, loetakse ühinemisleping ülimuslikuks ning tegevustes lähtutakse ühinemislepingus sätestatust.

10.2 Leping on koostatud neljas identses eestikeelses eksemplaris, millest iga osapool saab ühe. Leping edastatakse Viljandi maavanemale ning avalikustatakse kõigi osapoolte veebilehtedel ja Riigi Teatajas.

10.3 Lepingu täitmiseks vajalikke toiminguid valmistab ette ühinevate Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna esindajatest koosnev ajutine ühinemisläbirääkimiste komisjon.

11. LEPINGU LISAD

- LISA 1. Seletuskiri
- LISA 2. Abja valla 2015.aasta auditeeritud majandusaasta aruanne
- LISA 3. Halliste valla 2015. aasta auditeeritud majandusaasta aruanne
- LISA 4. Karksi valla 2015. aasta auditeeritud majandusaasta aruanne
- LISA 5. Mõisaküla linna 2015. aasta auditeeritud majandusaasta aruanne
- LISA 6. Ühineva omavalitsusüksuse kaart mõõtkavas 1:50 000
- LISA 7. Prioriteetsete investeringute kava 2016–2020 lähtuvalt eelarvestrateegiatest

ELANIKE ARVAMUSE VÄLJASELGITAMINE

Abja ja Halliste valla ning Mõisaküla linna elanike arvamuse väljaselgitamine seoses haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmisega toimub alljärgnevalt:

- ABJA VALLAS** – küsitluspunktis Abja kultuurimajas (Pärnu mnt 28, Abja-Paluoja) **11. novembril 2016 kella 12.00 kuni 20.00 ja 13. novembril 2016 kella 10.00 kuni 18.00;**
- HALLISTE VALLAS** – küsitluspunktis Halliste vallavalitsuses (Viljandi mnt 20, Halliste alevik) **11. novembril 2016 kella 09.00 kuni 18.00 ja 13. novembril 2016 kella 09.00 kuni 18.00;**
- MÕISAKÜLA LINNAS** – küsitluspunktis Mõisaküla linnavolikogu istungite saalis (Jaan Sihveri tn 4, Mõisaküla) **11. novembril 2016 kella 10.00 kuni 20.00 ja 13. novembril 2016 kella 10.00 kuni 18.00.**

Elektrooniline küsitlus toimub veebikeskkonnas aadressil www.volis.ee alates 8. novembrist 2016 kella 10.00-st kuni 10. novembrini 2016 kella 20.00-ni. Küsitlusel on oodatud osalema kõik vähemalt 16-aastased isikud, kelle elukoht rahvastikuregistri järgi on Abja vald, Halliste vald või Mõisaküla linn. Kaasa võtta isikut tõendav dokument.

SELETUSKIRI

Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna ühinemislepingule

Ühinemislepingu õiguslik alus haldusreformi seadus, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkt 10, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 91, kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seadus.

Karksi Vallavolikogu ettepanek (16.02.2016 otsus nr 164) Abja Vallavolikogule, Halliste Vallavolikogule, Tarvastu Vallavolikogule ja Mõisaküla Linnavolikogule algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine ja ühinemisläbirääkimised, Halliste Vallavolikogu (30.03.2016 otsus nr 14), Abja Vallavolikogu (15.04.2016 otsus nr 90) ja Mõisaküla Linnavolikogu (21.04.2016 otsus nr 21) otsused ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta ning sellele järgnenud ühinemisläbirääkimiste tulemused.

Vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 91 lõike 2 punktile 1 lisatakse ühinemislepingule seletuskiri, milles peab olema märgitud haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjendus, territooriumi suurus (pindala) ja alaliste elanike arv.

1. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjendus

Haldusreformi seaduse § 3 kohaselt peab tuleviku kohaliku omavalitsuse üksuses elama vähemalt 5000 elanikku. Nimetatud miinimumsuurus kujutab endast kompromissi erinevate põhiteenuste osutamise optimaalsete teenuspiirkondade ja kliendibaaside, ametnike kompetentsivajaduse, kohaliku demokraatia toimimise ning finantssuutlikkuse vahel.

Ühinevad kohaliku omavalitsuse üksused asuvad ajaloolise Mulgimaa territooriumil.

1.2.Ühinemise eesmärgid on:

1.2.1 terviklik ja loogiliselt hästi toimiv, sotsiaalselt, majanduslikult, kultuuriliselt ja territoriaalselt sidus piirkond, mis võtab arvesse ajaloolist asustust, inimeste igapäevaliikumisi ning seab keskmesse omavalitsuse tasakaalustatud arengu;

1.2.2. kõigile elanikele kvaliteetsete ja mitmekesiste avalike teenuste osutamine lähtuvalt nende õigustatud vajadustest ja igapäevateenuste pakkumine kodanikule võimalikult lähedal;

1.2.3 sotsiaalse turvalisuse tagamine;

1.2.4 suurem esindus-ja osalusdemokraatia, elanikele paremad võimalused omavalitsusüksuse kui terviku toimimise ja arendamise jaoks oluliste küsimuste üle otsustamisel, kodanikualgatusel põhinevate kogukonnapõhiste initsiatiivide esitamisel ja elluviimisel;

1.2.5 mulgi traditsioonide ja piirkonna arengupotentsiaali parem kasutamine vallaelanike põhjendatud huvide kaitsel ja ettevõtlikkusele soodsa arenguruumi loomine piirkonna maine ja konkurentsivõime kasvatamiseks;

1.2.6 omavalitsuse parem majanduslik ja poliitiline suutlikkus läbi kompetentse ning motiveeritud ametnikkonna, tõhusa juhtimise ja laialdase koostööpartnerluseni siseriiklikul kui rahvusvahelisel tasandil;

1.2.7 Viljandimaa ja Mulgimaa tasakaalustatud areng.

2. Ühinemispiirkonna elanike arv ja territooriumi suurus

Elanike arv 01.01.2016	Pindala km ²	
Abja	2197	290
Halliste	1507	266
Karksi	3400	321
Mõisaküla	807	2
7911	879	

OMAAVALITSUSKROONIKAT

HALLISTE VALLAVOLIKOGU

15. IX 2016 toimunud istungil:

- kuulati Halliste põhikooli direktori ettekannet kooli teemal;
- otsustati esindaja valimine valimiskogusse vabariigi presidendi valmisteks;
- otsustati haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste lõpetamine ja jätkamine;
- otsustati Halliste valla elanike arvamuse väljaselgitamine haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise kohta;
- otsustati kinnituskirja andmine Green Railway projektile.

HALLISTE VALLAVALITSUS

21. IX 2016 toimunud istungil:

- kinnitati vajaduspõhise peretoetuse saajate nimekiri summas 1170 €;
- kinnitati toimetulekutoetuse taotlejate nimekiri summas 4183,68 €;
- kinnitati hooldajatoetuse saajate nimekiri summas 920,46 €;
- otsustati toetada MTÜ-d Viljandimaa Lasterikaste Perede Ühendus summas 300 €.

10. X 2016 toimunud istungil:

- kinnitati vajaduspõhise peretoetuse saajate nimekiri summas 945 €;
- kinnitati hooldajatoetuse saajate nimekiri summas 971,59 €;
- otsustati avalduse esitamine kohtule nõusoleku saamiseks eestkostetava kinnisasja võõrandamiseks.

MÕISAKÜLA LINNAVOLIKOGU

15. IX 2016 toimunud istungil

- valiti Mõisaküla linna esindajaks presidendivalimiste valimiskogusse Jorma Õigus;
- otsustati võõrandada linnale kuuluvad Kiikre tn 47, Kase tn 7 ja Aia tn 6 kinnistu;
- anti nõusolek Mõisaküla linna osalemiseks Eesti-Läti raudteetammi projektis Green Railway;
- otsustati anda Annor Group OÜle üheks aastaks üürile Pärnu tn 45 I korrusel asuvad äriruumid üldpinnaga 31,2 m²;
- otsustati lõpetada ühinemisläbirääkimised Viljandi vallavolikoguga;
- otsustati moodustada haldus-territoriaalse korralduse muutmisel ja kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemisel tekkiva kohaliku omavalitsuse üksuse maa-alal ja koosseisus tänase Mõisaküla linna haldusterritooriumi piires linnaosa;
- vabastati Mõisaküla linnavalitsuse liikme kohustustest Juta Jalakas.

MÕISAKÜLA LINNAVALITSUS

21. IX 2016 toimunud istungil:

- määrati ja maksti välja septembrikuu vajaduspõhine peretoetus 11 perele kokku summas 810 € ja toimetulekutoetus 4 taotlejale kokku summas 474,09 €;
- maksti taotlejaile täiendavat sotsiaaltoetust toimetulekutoetuse vahenditest;
- otsustati korraldada lihtmenetlusega e-hanked „Traktori ja selle lisaseadmete kasutusrent“ ning „Väikebussi kasutusrendile võtmine“ ja moodustada riigihanke komisjon koosseisus Ervin Tamberg, Mirjam Järve ja Margit Usin;
- hüvitati taotlejale prillide osaline maksumus summas 64 €;
- kuulati ära linnapea ülevaade ühinemisläbirääkimistest.

3. X 2016 toimunud istungil:

- lahendati haljastusega seotud küsimusi;
- määrati ja maksti välja oktoobrikuu vajaduspõhine peretoetus 11 perele kokku summas 765 €.

11. X 2016 toimunud istungil:

- nõustuti Ragn Sells AS-le jäätmeloa andmisega kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud jäätmeveoks Abja, Halliste ja Karksi vallas ja Mõisaküla linnas;
- lahendati korraldatud jäätmeveoga seotud avaldus;
- tunnustati lihthanke „Väikebussi kasutusrendile võtmine“ edukaks pakujaks Hansarent OÜ pakkumusega summas 30 687,80 €;
- otsustati anda jõuludeks kommipakid V-IX klassis õppivatele Mõisaküla lastele;
- lubati Mõisaküla Linnahooldusel tellida erialaspetsialistilt linna keskväljaku haljastuse projekteerimistööd.

MÄLESTAME

HELVE TAMMISTE 8. XII 1951 – 17. IX 2016	AINO KÄÄRA 5. I 1926 – 23. IX 2016
GITIVABA 1. VII 1944 – 19. IX 2016	TIINA IMALA 27. XI 1951 – 26. IX 2016
	MARTIN EVART 31. VIII 2004 – 9. X 2016
Halliste vallavalitsus	

Septembrikuus tähistas oma üheksakümnendat juubelisünnipäeva endise Õisu ametikooli kauaaegne õpetaja Artemi Pedok.

Sündinud Peipsi taga Oudova kandis, sattus ta 12-aastasena massirepressioonide käigus Põhja-Venemaale lastekodusse. Seal muudeti tema perekonnanimi Pedak venepärasemaks Pedokiks. Lastekodust sai poiss kogu eluks tubli tööharjumuse, lõpetas seitse klassi ja kaubandustehnikumi. Tänu tehnikumi kirjandusõpetajale kiindus nooruk vene luuleklassikasse, mida ta veel nüüdki 90-aastasena suudab vaimustudes ilmekalt deklameerida.

Kohe peale tehnikumi lõpetamist 1943. aasta detsembris mobiliseeriti 17-aastane lastekodukasvandik sõjaväkke, rinde poolt tal endal mõistagi valida pol-

nud võimalik. Õppused olid algul Kasahstanis, siis Velikije Lukis. Tuleristsed sai Artemi Lätis Rezeknes. Sõda lõppes tema jaoks Austrias. Teenistus jätkus 1946. aasta suvel Valgevenes, kus ta õppis relvalukksepaaks. Kokku kestis Artemi Pedoki sõjaväeteenistus seitse aastat – kogu lapse- ja nooruspõlve, tõdeb ta nüüd. Imekspandav on seejuures, kui hästi on vanahärral meeles kõik sellega seotud kuupäevad ja kohanimed.

1950. aasta oktoobris jõudis ta lõplikult Eestisse. Sõjakomissariaadis pandi vene keelt hästi oskav mees kohe „willise“ peale ja sõidutati Õissu, kuhu ta on jäänud tänaseni. Mõisaaegsesse majja organiseeriti algul ölekotiga voodi... Nii algas Artemi Pedoki aastakümneid kestnud pedagoogitöö, algul sõjalise õpetuse ja kehalise kasvatuse õpetajana. 1953. aastal sai temast lühiajaliselt

Õisu piimandustehnikumi direktor. Juubilar mäletab, et õpilasi oli siis paralleelkursustena kahesaja ringis. Neli aastakümnet juhatas ta tehnikumi kaugõppeosakonda.

1960. aastal lõpetas Artemi Pedok töö kõrvalt kiitusega Riia toiduainetetööstuse tehnikumi, 1966. aastal insener-tehnoloogina EPA. Õisus hakkas ta siis õpetama ka joonestamist, mehaanikat, tugevusõpetust ja keemiaaineid. Pedagoogistaaži kogunes alles 75-aastaselt pensionile jäänud mehele Õisus kokku 51 aastat.

Õisus lõi Artemi Pedok ka perekonna. 2007. aastal manalateele läinud abikaasa õppis samuti EPA-s insener-tehnoloogiks ja õpetas tehnikumis piimandusaineid. Ettevõtjast poja peres on kolm last ja üks lapselaps.

Kuni viimaste aastateni on Artemi Pedok reipa ja rõõmsameelsena osalenud

Artemi Pedok. Foto: Meelis Sõerd.

kogukonna ettevõtmistes, sealhulgas Õisu pargi korrustalgutel. Lisaks telerile aitab tal ümbritsevaga kursis olla internet, sest vanahärra oskab käsitseda arvutit. Tema mälestused, mida on huvitav kuulata, vääriksid aga mälestusteraamatut.

Jätkuvat tervist ja elutaset Õisu hariduselu elavale ajaloole!

MEELIS SÕERD

Sügis algas rabamatkaga

Mõisaküla kooli õpilased ja õpetajad püüdsid sügisemärke leida pööripäeval rabamatkal.

Üllatusena algul sügist nii väga märgata polnudki – sooja oli peaaegu 20 kraadi, päike säras sinitaevas. Ent tähelepanelikumal jälgimisel võis näha rabamatistel pu-

netavaid jõhvikaid, siin-seal kohata seeni ja veel üksikuid pohligi ning nii mõnigi kuldne kaseleht libises tasa-tasa laukavette. Ja rabas oli nii harjumatult vaikne – kui muidugi laste rõõmurõkatused ja kilked välja arvata – ühegi linnu häält polnud kuulda.

Matkal pildistati, korjati

ja koguti põnevusega kõike sügisest. Kes tegi seejuures jalad märjaks, kes vajus põlveni laukassegi, aga stendid pealkirjadega „Tere, sügis!“ ja „Pakaa, suvi!“, mille iga klass pärast koolis koostas, said sisukad.

Vanasti tänati sügisel pööripäeval möödunud suve kõige kauni ja hea ning kõigi

marjade ja viljade eest. Ka iga Mõisaküla kooli laps tõi nüüd kodust midagi, mille-ga sügis teda või tema peret rõõmustanud oli, ja kooli saali sai üles pikk värviline sügisandide laud.

AITA MATSON

Teatritähed ootavad Mõisakülla

Mõisaküla kultuurimajas etendub 25. oktoobril kell 19 lavastus „Salamander“.

Eaka pimeda professori värviline maailm hakkab värgi mustvalgeks muutuma. Kunagisest vaimukast intellektuaalist on saanud sarkastiline ja teravusi pildiv vanamees. Evolutsioon pidanuks professori meelest

lõppema siis, kui arenes välja kahepaikne elukas salamander – üks esimesi olendeid, kellel arenesid kopsud ja kes ronis veest välja maismaale. Väidetavalt suudavad nad endale elu jooksul kasvatada uusi kopse, silmi, jäsemeid, selgroolülisid – kõike, mida parasjagu vaja on. Inimese arenguga on loodus aga väga mööda pannud...

Ootamatult kohtub professor Anita ja kogu tema elu muutub.

„Salamander“ on lugu armastusest, eneseusust, aususest ja unistustest – olulistest asjadest, mis muudavad meie elu värviliseks, lootusrikkaks ja elamisväärses.

Tükis mängivad Raivo Rüütel, Marika Korolev ja Veikko Täär ning Mulgimaalt

võrsunud, seni filminäitlejana tuntud Lauri Pedaja. Lavastaja on Erki Aule, kunstnik Riina Vanhanen.

Pääsmed hinnaga 12 eurot on saadaval Piletilevis, Mõisaküla linnavalitsuses ja kultuurimajas. Lähem info telefonil 525 6049 (Laine).

HALLISTE VALD VALIB AUKODANIKKU

Halliste vallavalitsus kuulutab välja kandidaatide esitamise Halliste valla aukodaniku nimetuse omistamiseks. Halliste valla aukodaniku nimetus antakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena Halliste vallale osutatud väljapaistvate teenete eest. Vastavalt Halliste valla aukodaniku nimetuse andmise korrale peab ettepanek sisaldama tunnustamiseks esitatava isiku nime, sünniaega, elukutset või ametit, töö- või teenistuskoha, teenete kirjeldust ja põhjendust. Ettepanekud palume esitada kirjalikult valla kantseleisse Halliste vallamajas (Viljandi mnt 20, Halliste alevik, Halliste vald, 69501) või e-posti aadressile vald@halliste.ee hiljemalt 1. detsembriks 2016. Halliste vallavalitsus

TEADE

Austatud endise segakoori Kaja lauljad! Veedame ühise meenutuste õhtu **19. novembril kell 16** Uue-Kariste rahvamajas. Võtke kaasa vanu pilte koos meenutustega lauluaastatest ja tegemistest ning sööki-jooki ühisele lauale. Täpsem info: tel 5661 6797 (Made) ja 5344 8905 (Ivi).

ÕNNITLEME!

LIIS KAASIK ja EDWIN PUHM –
25. VIII sündis perre poeg RUBEN.

Sisukas tervisepäev Mõisakülas

Mõisakülas sai 25. septembril teoks traditsiooniline sügisene tervisepäev, pakkudes nii noortele kui eakatele võimalusi keha turgutada ja kasulikku tervisealast teavet saada.

Sportlike aladena oli seekord esmalt kavas kaardi järgi linnas orienteerumine. Orienteeruti nii jalgsi kui jalgrattaga. Linnamäel said soovijad mängida kettagolfi. Pärastlõunal toimus viihallis zumba- ja seljajooga treening, kus osalejate vanus ulatus viiendast eluaastast kuni üle kaheksakümne.

Koolimaja fuajees moodustus järjekord naistest-meestest, kes soovisid oma verenäitajaid ja pulssi kontrollida lasta. Tervisekontroll jätkus allkorrusel, kus iga huviline sai oma kehakoosti-

Rõõmus ergutav zumba-treening Mõisaküla tervisepäeval viihallis.

Foto: Meelis Sõerd.

se näitude tulemusena toitumikonsultant Eve Mälgandilt Viljandist teada ka oma bioloogilise vanuse.

„Kellel bioloogiline vanus on tegelikust vanusest väiksem, on hea, kellel aga suurem, peab endaga tööd tegema,“ selgitas Mälgand hiljem saalis peetud toitumis-

teemalisel loengul. Selleks soovitas ta rohkem liikuda, süüa vähem rasvast ja magusat ning juua piisavalt vett.

Viljandis ja maakonnas mitut tervisliku toiumise gruppi juhendav Mälgand pakkus välja mõtte luua taoline grupp ka Mõisakülas, kui leidub vähemalt viisteist

soovijat. Huvilistel tuleks pöörduda Mõisaküla linnavalitsusse sotsiaaltöötaja Marina Raidi poole.

Kooli sööklas pakuti lõpuks kõigile osalejatele tervislikku toitu: karaskit teega ja värsket aedviljasalatit. Kõik kaheksakümmed registreerunud tervisepäevalist osalesid loteriis, kus loositi välja hulk ettevõtmise toetajate poolt välja pandud võite.

Tervisepäeva peakorraldaja Marina Raid tänas oma tublisid abilisi. Need olid Merike Andruško, Ülle ja Kaisa Paru, Maarika ja Viktor Siigur, Urve Tehver, Tiina Kirikal, Pirje Usin, Maie Leimann ja Milvi Lend.

Aprillis on kõik oodatud kevadisele tervisepäevale.

MEELIS SÕERD

Rimmus tähistati valla juubelit

Rimmu külaselts korraldas 17. septembril oma kogukonna inimestele sportliku pereürituse Rimmu PööriÕÕ I, millega tähistati Eesti Vabariigi taastamise ja Halliste valla 25. sünnipäeva.

Registreerunud sportlaste avarivistusel kõlasid tervitused ja heisati masti valla lipp. Põnevuse ja suure tühinaga läks seejärel lahti perevaheline võistkondlik orienteerumismäng „Tunne külaplatsi“. Üheskoos otsiti peidetud märke ja lahendati mõistatusi.

Rimmu PööriÕÕ I jooksust võtsid osa kohalikud ja kaugemaltki mehed, naised ja lapsed. Ligikaudu kolmekilomeetrise jooksu võitis Kaarel Barinov Hiiumaalt. Tüdrukutest oli kiireim Sära Kiristaja ja naistest Siiri Merisaar. Kõigil oli võimalik proovida täpsust vibulask-

Lapsed said suuremate pereliikmete kaasaelamisel Rimmu perespordipäeval võistelda jooksus ja palli täpsusvisetes.

Foto: Meelis Sõerd.

mises ja noolevisetes, panna end proovile osavusmängudes, teha kepikõndi või nissama liikuda. Lapsedki said võidu end tühjaks joosta.

Huvitav ja sisutihe aeg möödus väga kiirelt. Viimased põnevad võistlused toimusid lausa taskulampide valgusel. Plaanitud saapavise jäigi tegemata.

Tublid sportlased said kaela medalid või rinda päevakohase märgi. Tugevamad löid rahvatares ansambli saatel tantsu hommikuni.

Korraldajad tänavad Halliste vallavalitsust ja Kohaliku Omaalgatuse Programmi rahalise toetuse eest ning rõõmsameelset võistluste ja mängude juhti

Merike Moksi. Tublid abi-kohtunikud olid Leili Tsernõsova, Karin Alp, Janno Ruben ja Pirje Pälasing. Ettevalmistajatena olid abiks Leo Pälasing, Riivo ja Kalev Rang.

Loodetavasti leiab rahvale meeldinud ettevõtmine taas aset aasta pärast, kui toimub Rimmu PööriÕÕ II.

Klubi 60+ alustas uut hooaega

Rimmu kandi „jääger“ Eha Lihtne saabus stiilipeole, seljas püss ja kott põdrasarvedega ning käes kõhukas pudel jahimehejooki „Sarvsoojaks“.

Foto: Meelis Sõerd.

Uue-Kariste rahvamajas alustas 4. oktoobril järjekordset tegevushooaega Halliste valla eakaid ühendav klubi 60+.

Klubi hooaja avapeol osales paarkümmend inimest Uue-Kariste, Rimmu, Halliste ja Õisu kandist. Saali kaetud peolauas tervitasid 60+ liikmeid rahvusvahelise eakate päeva puhul klubi juhatuse esinaine Leili Tšernõsova ja Uue-Kariste rahvamaja juhataja Ivi Alp.

Käimas olnud 19. üleriigilise leivanädala puhul

pakuti rikkalikult valikus maitsevaid leivatooteid, kõrvale aga klubi perenaiste endi valmistatud hoidiseid-hõrgutisi. Neist värskemad valmisid samal õhtul kohapeal rahvamaja köögis.

Kuna ühtlasi oli tegu ja hiteemalise stiilipeoga, olid daamid pikkades seelikutes, punaseid vormibarette ehtimas sulek. Rimmu „jääger“ Eha Lihtne saabus peole otse jahilt, seljas püss ja kott trofee-põdrasarvedega, kostiks kaasas jahimehejooki ja -jutte.

Lillede ja õnnitlustega

peeti tavakohaselt meele suvekuude sünnipäevalapsi.

Leili Tšernõsova meenutas klubipäeviku abil möödunud tegusat hooaega ja tutvustas klubi liikmete ettepanekuid käesoleva perioodi sisustamiseks. Juba novembri algul tähistab klubi oma aastapäeva. Ühehäälselt valisid kaaslased Leili koos Heiki Albiga taas juhatuse etteotsa.

Pidu lõppes jalakeerutusega rahvamaja kapelli Ukaas musitseerimisel.

KÜSIMUS~VASTUS

Postipunktil läheb muuseumis hästi

Anu Laarmann (paremal) tuleb inimeste teenindamisega toime nii Mõisaküla muuseumis kui ka selle fuajees asuvas postipunktis.

Foto: Meelis Sõerd.

Mõisakülas 46 aastat tegutsenud muuseum jagab juba viis kuud pinda postipunktiga, mis ei ole just taluline kooslus. Kuidas olete inimeste teenindamisega hakkama saanud, ühes isikus muuseumi juhataja ning postipunkti töötaja Anu Laarmann?

Kokkuvõtlikult võib öelda, et koostöö on hakanud laabuma ja suudan aidata nii turismihuvilisi kui postiteenuse soovijaid.

Muuseumiaasta teemaks oli tänavu „Õös on laineid“. Mõisakülas sai teoks näitus „Õös on laineid, turismilaineid. Reisile kõikide vahenditega vahendite puudusest hoolimata“. Ilmar Kuusk, meie linna „motoisa“, tõi muuseumisse punnvorri. Sellega on ta teinud tiiru peale nii mandri-Eestile kui suurematele saartele. Fotonäitus sinna juurde annab loole sügavust ja võrr ise on kandnud poole aasta jooksul ligi 800 külastajat, kes selle ees, taga või peal on pilti teinud. Neid on käinud sel aastal Soomest, Lätis, Leedust, USA-st, Saksamaalt, Türgist, Venemaalt, Inglismaalt, Ukrainast ja Hollandist. Loomulikult ka palju eestimaalasi. On käinud jalgratturid, motomehed, perega reisijad, aineõpetajad, omavalitsustöötajad, tantsijad jne. Näituse teine pool hõlmab sadu turismivoldikuid, kaarte ja raamatuid, mis on muuseumi kogusse aastate jooksul toodud.

Soovingi eriti tänada neid külastajaid, kes pole pidanud paljuku muuseumile esemeid juurde kinkida. Need on olnud vahel väga isiklikud lood ja seetõttu ka tulevane museaal seda väärtuslikum.

Postipunkti teenindajana tahan tänada linlasi ja ümbruskonna elanikke mõistmise ja kannatlikkuse eest, kuna mõnikord ootab samaaegselt teenindamist nii pakisaatja kui muuseumisaalis olev külastaja. Postipunkti töö maht näitab kasvu. Kui juunikuus tööd alustades väljastasin 148 pakki, siis juulis oli see arv juba 244. Rahvas on rõõmus makseterminali üle, kus saab tasuda kõikide pankade kaartidega. Nii pole sularaha puuduse taha ükski tehing pidama jäänud.

Sellest suvest on seoses postipunkti tegevusega muuseumist vaid sammu kaugusel lisandunud uus trend, kus muuseumist ostetud lahtine postkaart saadetakse „muhvikirjana“ endale koju kohapealt ostetud margiga. See tekitab alati kaardisaatja näkku mõnusa muige ja annab mulle positiivse tagasiside. Tore on ka, et samal põhjusel on leidnud taas tee näitusesaali needki linlased, kes viimati käisid muuseumis siis, kui see asus endise Talleksi tehase hoones.

Et rahvas saaks oma külastusi sobivalt ajastada, annan teada, et postipunkt ja muuseum on suletud jaanuari teisel poolel, kui olen puhkusel.

Küsitlenud
MEELIS SÕERD

Valla eakad kohtusid teletohtriga

Halliste valla eakatel oli sügispeol Halliste rahvamajas 30. septembril võimalus saada tervisealast nõu populaarselt teletohtrilt Viktor Vassiljevilt.

Esmalt tervitas siit ja sealt vallanurgast bussiringi ja autodega saabunud saalitait peolisi 1. oktoobril tähistatava rahvusvahelise eakate päeva puhul soojalt

Halliste vallavanem Ene Maaten.

Lustliku elamuse pakkus rahvale seejärel Mõisaküla kultuurimaja näitering nii Mõisakülas kui Hallistes kultuuritööd ohjava Laine Pedaja lavastatud etendusega „Vigased pruudid“. Truppi tänati tubli aplausi ja lilledega.

Geriaater ehk eakatearst Viktor Vassiljev selgitas saalitäie kuulajate

küsimustele vastates talle omasel humoorikal moel, kuidas hoiduda viirustesse haigestumast ja neid leevitamast, miks on hamba-proteesid ja kuulmisaparaadid nii kallid, kuidas suhtuda toidulisanditesse jne. Tohtrit kuulati tähelepanelikult ja poolteist kasulikult veedetud tundi möödusid märkamata.

Kohvilaudades istet võtnuna lasti hea maitsta

pitsal ja kringlil. Jalakeerutuseks mängis-laulis end peolistele tutvustanud Uue-Kariste rahvamaja kapell.

Klubi 60+ juhatuse liige Leili Tšernõšova kutsus uusi huvilisi alanud hooajal liituma Uue-Kariste rahvamajas kord kuus koos käiva eakaid üle valla ühendava klubiga.

MEELIS SÕERD

Halliste kool olümpialainel

Halliste kooli ühed meeldejäävamad koolisügisese ettevõtmised olid kooli olümpiamängud ja õpetajatepäeva tähistamine.

22. septembril toimus üle-euroopalise spordinädala raames Halliste kooli V kooliolümpia, kus lisaks oma kooli õpilastele osalesid lasteaialapsed Õisust Hallistest ning Abja gümnaasiumi võistkond. Põleva tõrviku järel sammuti maskottidega rongkäigus staadionile. Kooliolümpia lipu heiskasid õpilased Liis Getriin Kala ja Mairo Saarman, olümpiatule süütas tubli spordipoiss Kurmet Reva.

Enne võistlemist elati kaasa kooli võimlejate toredale esinemiskavale ja tehti ühissoojendust, mida juhendas kooli vilistlane Eesti naiste rekordiomanik vasaraheites Kati Ojaloo.

Üheks Halliste kooliolümpia võistlusalaks oli hoota kaugushüpe.

Foto: Meelis Sõerd.

Lasteaialastel olid suuremate toredal kaasaelamisel kavas jooksud ja pallivise. Õpilased hüppasid paigalt kaugust, heitsid topispalli ja jooksid kilbijooksu. 4.-9. klassini osaleti „Mulgimaa jõumehe“ võistlusel, kus tüdrukutest võitsid Tuuli Tiirats ja Liis Getriin Kala ning poistest Tauri Meel ja Toni Nõmm. Võistkondliku pendelteatejooksu kiireim oli Halliste.

Peale võistlemist kõnles terve päeva õpilasi innustanud Kati Ojaloo oma

sportlastest ja näitas õiget vasaraheitetehnikat. Tema osalemist Rio olümpial segas vigastus. Nüüd seab ta juba sihte järgmiseks olümpiaks.

Kooliolümpiamängude parimad said Olümpiaakadeemia toetusel olümpia-medalid ja diplomid, jõumehe võistluste tublimad karikad. Medalid pani kaela Kati Ojaloo, kes 2005. aastal peetud I kooliolümpia tulesüütajana langetas ka lõpuks V kooliolümpia lipu.

MILVI KULL

KUHU MINNA

HALLISTE RAHVAMAJAS

- 21. X kl 19 teatrietendus H. Lindepuu „Memmedtaadid“ Mõisaküla kultuurimaja näiteringilt. Lavastaja Laine Pedaja. Pääse 3 €
- 2. XI kl 18 hingedepäeva õhtu Annatares luule- ja muusikakavaga.
- 11. XI kl 18 tsirkuseetendus „Loomade planeet“. Pääse 6 €.
- 27. XI Halliste kuuse juures süütame I adventiküünla. Info tel 525 6049.

MÕISAKÜLA KULTUURIMAJAS

- 25. X kl 19 teatrietendus „Salamander“. Pääse 12 €.
- Avatud kohvik.
- 5. XI kl 12 tsirkuseetendus „Loomade planeet“. Pääse 6 €.
- 16. XI kl 18 kino: mängu-

film „Luuraja ja Luuletaja. Pääsmed 3 ja 4 €.

- 27. XI keskäljakul süütame I adventiküünla. Info tel 525 6049.

KAARLI RAHVAMAJAS

- 23. X kl 12 restaureerimise töötuba (endistes poeruumides).
- 30. X kl 12 kodundusing. Õpime tegema sushit. Osalejate registreerimine tel 5886 1997.

UUE-KARISTE RAHVAMAJAS

- 7. XI kl 17 klubi 60+ 4. aastapäev. Info tel 5348 2842.
- 19. XI kl 16 endise segakoori Kaja meenutusteõhtu. Võta kaasa vanu fotosid jm ning sööki-jooki ühisele lauale. Info tel 5661 6797 (Made) ja 5344 8905 (Ivi).

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

LINDA LEPIK	92	EHA-MALL ILSÉN	75
ALICE LAKS	90	EHA KASK	75
AINO VIIDIK	87	THOMAS-EINO HEINMAA	70
MILVI KOIK	84	JÜRI HAARAKALJU	70
ERKI NÕUMES	81	VAIKE PÄRNASALU	70
ANATOLI PÖDUBNYI	80	JAAN PAUMERE	70
ANTS UUSTALU	80		
OLVI SEPP	80		

Halliste vallavalitsus

LIIDIA HEINASAAR	95	MAIMU LAIN	84
IRLANDA KARTAU	89	SALME MOOR	83
ASTA PÄRNIS	87	UNO-HELDUR UKE	80
LAIN KÕHJUS	85	EDDA SEPPUR	70
MAIMU JÕUDNE	85		
MAIMU KAMALE	84		

Mõisaküla linnavalitsus

SPORT

Peale võistlust ja autasustamist Mõisakülas Arnold Luhaääre XXIV mälestusvõistlustel jäädvustasid kõik osalenud end ühispildile.

Foto: Marko Šorin

Tõstmine

1. oktoobril toimusid Mõisakülas Amsterdami olümpiamängude hõbe- ja Berliini olümpia pronksmedalivõitja Arnold Luhaääre XXIV mälestusvõistlused tõstmises. Noorvõistlejaid oli Eesti spordi suurkuju austama tulnud Lätist Balvist ja Saldusest, Järvamaalt Vargamäelt, Pärnumaalt Sindist ja Tartust.

Mõisaküla sportlastest oli Iti Marii Varik tüdrukutest kehakaalus -53 kg rebimise ja tõukamise kogusummas teine tulemusega 58 kg. Kahe tõsteviisi kogusummas 61 kg-ga oli kehakaalus -40 kg kolmas Kris Elblaus. Kõige parema tulemuse saavutas kohalikest noortest kehakaalus -85 Karl Robert Karpa 165 kg-ga. Temale kuulus ka Arnold Luhaääre tütre Kersti Linask Luhaääre poolt välja pandud karikas. Võistkondlikult oli Mõisaküla Vargamäe ja Salduse järel kolmas.

ENN RAIESTE

Halliste võimla ootab sportima

- Halliste võimla pakub treeninguaegu järgmiselt:
- esmaspäeviti kl 16.30–17.30 – lasteaialaste liikumisring
 - teisipäeviti kl 19–21 – VÕRKPALL
 - reedeti kl 18–20 – VABATREENING
 - pühapäeviti kl 14–16 – VABATREENING

Tore sügis Halliste lasteaias

Rõõmsad lasteaialapsed sügisandide näituselaua ümber.

Foto: Anu Kangur

Septembri teisel nädalal tähistasime lasteaias vanavanemate päeva. Lapsed esinesid väikese kavaga. Hiljem olime koos ühisel tantsuringis. Koos meisterdasime kleepetööt tehnikas õunu ning ehtisime nendega rühmaruumis oleva nime depuu. Lõpuks ootas peolaud kringli ja morsiga. Sel päeval said vanavanemad tuttavaks uue õpetaja – Kristeliga, kes alustas sel õppeaastal tööd meie lasteaias.

Sügisel algust tähistasime väikese matkaga Halliste järve äärde. Õpetaja Helle juhendamisel mängiti toredaid liikumismänge. Puhkemomendil einestati kodust kaasavõetud võileivakesega ning peale joodi kuuma teed.

Mihklipäevaks avasime toreda näituse. Lapsed koos vanematega olid kokku seadnud uhked sügisese kompositsioonid nende koduaias või kodu lähedal kasvavatest materjalidest. Lapsed said näha ja käega katsuda maisitõlvikuid, imetleda erikujulisi porgandeid jms. Nii suuri oakaunu kui Mäeotsa talus, ei ole me varem näinudki! Kõik näitusetööd olid väga leidlikult ja andekalt tehtud. Suur aitäh kõigile osalistele!

ANU KANGUR

Abja-Paluoja päästjad pälvisid medali

Siseminister Hanno Pevkur ja Päästeameti peadirektor Kuno Tammearu andsid 16. septembril üle tänavused Päästeteenistuse aumärgid. Tunnustatute seas olid Päästeteenistuse medaliga autastatud Abja-Paluoja päästekomando meeskonnavanem Tõnu Tukk ning Elupäästja III klassi medali pälvinud päästjad Aivo Leesment ja Tanel Tomingas, kes päästsid kevadel Oisu järvel kaks noort inimest uppumissurmast.

4. juuni varahommikul said päästjad väljakutse Viljandimaal Halliste valda Oisu järve äärde, kus teataja sõnul oli järvel ümber läinud paat ja inimesed uppumisohtu sattunud.

Esimesena kohale jõudnud Abja-Paluoja päästekomando

päästjad leidsid eest kalamehest teataja, kes oli kuulnud järvelt appihüüdeid. Binokli abil märgati kaldast umbes 300-400 meetri kaugusel järvel hulpivat kummuli läinud paati ja kahte sellest kinni hoidvat inimest. Abja-Paluoja päästemeeskond ei lasknud end heidutada hetkeolukorra vajadustele vastava päästevarustuse ja päästevõimekuse puudumisest. Meeskonnavanem Tõnu Tuki käsul võtsid päästjad päästeoperatsiooni läbiviimiseks lõiketangide abil enese valdusesse eraisiku kaldal olnud lukustatud paadi.

Paati istusid päästjad Aivo Leesment ja Tanel Tomingas, kes kandsid päästevesti ja võtsid kaasa päästerõnga ning kiirustasid abivajajate

suunas. Lainetus järvel raskendas silmside hoidmist abivajajatega. Meeskonnavanem Tukk suundus binokliga lähedal asuvasse linnuvaatlustorni ning andis paadiga appi tõttavatele päästjatele pidevalt raadioside teel juhiseid ümberlâinud paadi täpse asukoha ja hädasolijate olukorra kohta.

Kohale jõudes tõstsid päästjad läbimärjad, tugevalt alajahtunud ja teadvusekaotuse äärel kannatanud paati ning toimetasid kaldale, kus nad anti üle kohale saabunud kiirabile. Abivajajateks olid 23- ja 20-aastane noormees, kes olles väidetavalt tarvitanud alkoholi, läksid järvele lõbusõitu tegema. Päästeveste neil seljas ei olnud. Noormeeste sõnul olid nad

vees olnud ja appi hüüdnud umbes tund aega ning nende jõuvarud olid päästjate kohale jõudmisel paadist kinnihoidmisest ja alajahtumisest otsakorral.

Olukorras, kus inimelu päästmisel loeb iga minut, tegutsesid esimesena kohale jõudnud päästemeeskonna liikmed Päästeameti hinnangul kiirelt ja otsustusvõimeliselt. Päästemeeskond ei lähtunud päästetööd tehes neile omistatud vastavast päästevõimekusest, vaid tegutsesid päästjale omaselt – ennastsalgavalt, julgelt ja abivõimeliselt. Tänu Tõnu Tuki, Aivo Leesmenti ja Tanel Tominga kiirele ning professionaalsele otsustele ja tegutsemisele päästeti kahe noore inimese elu.

ABJA PESUMAJA

PAKUB KIIRET JA KVALITEETSET TEENUST

Asume Posti tn 3A (Abja muuseumi taga)
Avatud teisipäevast reedeni kl 10-17
Lisainfo: tel 5650 4470, info@abjapesumaja.ee
www.abjapesumaja.ee

Pehme mööbli parandus

Viljandi, Lossi 40.

Telefon +372 553 3058

Mulgimaa
Arenduskoda

Leader-meetme taotlusvoorud 2017. a. Mulgimaa Arenduskoja tegevuspiirkonnas

16. jaanuar–3. veebruar 2017 a. on avatud taotlusvoor II meetmele „Külakeskkonna ja kogukonna arendamine“. Taotleda saavad MTÜd (sh kohalik tegevusgrupp), SA ja KOVD.

6.–24. märts 2017 a. on avatud taotlusvoor III meetmele „Paikkonna omapära ja konkurentsivõime tugevdamine“. Taotleda saavad ettevõtjad, MTÜd (sh kohalik tegevusgrupp), SA ja KOVD.

24. aprill–12. mai 2017 a. on avatud taotlusvoor I meetmele „Ettevõtluse arendamine“. Taotleda saavad tegutsevad ettevõtjad.

Info MTÜ Mulgimaa Arenduskoja kodulehelt: www.mulgimaa.ee/mak.

Meetmenõustajate vastuvõtt Mulgimaa Arenduskoja büroos, Abja-Paluoja, Pärnu mnt. 30 a, tööpäeviti 8.00-16.30

Loome Mulgimaa toiduvõrgustiku!

Toit on oluline osa meie kultuurist ja identiteedist – samuti nagu panustame kultuuri hoidmisse ja arendamisse, peaksime panustama toidukultuuri.

Paljud Mulgimaalt pärit toidud (mulgi puder, mulgi kapsad, kama, mulgi korp), on kujunenud kogu Eesti-maa rahvustoitideks.

Toit on oluline osa meie kuvandist –Mulgimaad tutvustades saame toidu kaudu anda sõnumi, et meil osatakse toota kvaliteetset toorainet ja sellest kõrge kvaliteediga nutikaid toidutooteid valmistada ehk teisisõnu on nii meie põllumajandus, toidutööstus kui ka tootlustussektor hästi arenenud ja kaasaegne.

Teisalt ei ole kadunud ka traditsioonilised toidu valmistamise oskused – meie mitmekesine loodus pakub unikaalset toorainet (sh metsamarjad, hea näide on Chaga Health), millest osatakse samuti kvaliteetseid, maitsvaid ja erilisi tooteid valmistada. Abjas tegutseb Mulgi kõrts, Tõrvas toimetab Mulgi turg ja Mulgi Krõpsud on kahe aastaga teinud läbi üsna võimsa arengu.

Mulgimaal on üllatavalt palju tunnustatud mahe-tootjaid, kes kõik käivad n-ö üksi oma tooteid pakkumas ja laatadel müümas. Koos tegutsedes oleks meil kindlasti avaramad võimalused!

Mulgi Kultuuri Instituut (MKI) plaanib läbi viia kolm praktilist infopäeva, mille kaugem eesmärk on Mulgimaa ühtse toiduvõrgustiku loomine. Tulevikus suurem Mulgimaa toidu (tootjad, talupidajad, toitlustuskohad) ühine tutvustamine ja oluliste väljundite leidmine erinevatel üritustel (laadad, messid, esitlusüritused). Eesmärk on Mulgimaa toidukultuuri väärtustamine, tutvustamine ning kohaliku tooraine suurem kasutamine ka kohapealsetes toitlustusasutustes (kohvikud, pubid, restoranid jt).

Selleks, et ühiselt minna Mulgimaa toitu tutvustama, on Mulgi Kultuuri Instituut taotlenud raha ka Leader-programmist, et soetada uueks aastaks kõik olulised messitarvikud nii sise- kui ka välitingimustes esitlusteks.

Mulgimaa toidukultuuri-riparandi väärtustamine ja selleks infopäevade korral-

Mulgi Kultuuri Instituudi üritused sügisel 2016

19.10. Õpetajate mulgi keele koolitus.

Koht: MKI Kevade 1 Tõrva.

27.10. Konverents. Mulgi ehituspärandi mõju Eesti kultuuriruumis. Koht: Karksi valla kultuurikeskus.

23.11. MKI 20! Mulgi aabitsa esitlus ja Mulgimaa Uhkuse väljakuulutamine. Koht: Ala põhikool.

25.11. Mulke talvekuul. Koht: Halliste rahvamaja.

Liitu ka juba sügishooaega alustanud Mulgi murederingidega Tarvastus, Tõrvas ja Tartus!

Eelregistreerumine ja info kõikide ürituste kohta: mki@mulgimaa.ee, Kaja Allilender 518 5371.

Vaata täpsem ürituste info: www.mulgimaa.ee.

damine ja ühine Mulgimaa toitude valmistamine peaks looma hea eelduse huviliste baasil ühtse Mulgimaa toiduvõrgustiku loomiseks.

Selleks, et põlistada Mulgimaa toitusid ja väärtustada kohalikke retsepte, soovib MKI välja anda ka Mulgi retseptiraamatu Mulgi Mekki, mis aitaks orienteeruda kohalikus toidupärandis ja omapärast kultuuriloolist piirkonda ka seeläbi tutvustada. Ka selleks on MKI kirjutanud projekti, mis küll alles ootab rahastamisotsust PRIAs.

Selleks, et saada aimu Mulgimaa toitudest ja olemasolevatest toiduvõrgustikest, korraldab Mulgi Kultuuri Instituut PRIA teadmusiirde meetme toel veel sel sügisel kolm infopäeva.

Mulgimaa toiduvõrgustiku ettevalmistavaks tegevuseks toimuvad infopäevad järgnevalt:

24.10. Mulgimaa traditsioonilised toidud. Lilli loodumaja. Mulgimaa traditsioonilistest toitudest räägib

ja toitu aitab meil üheskoos teha Alli Laande;

09.11. Mulgimaa traditsioonilised toidud tänapäeva võtmes. Toiduvõrgustiku loomine Jõgevamaa näitel. Kärsna mõis. Juhendavad toidublogija ja ajakirja Tiiu toidurubriigi kirjutaja ning Jõgevamaa toiduvõrgustiku eestvedaja Ülle Jukk ja kohalikud kokad;

30.11. Mulgimaa toiduvõrgustiku ettevalmistav tegevus. Ettekandjad Kaja Allilender Mulgi Kultuuri Instituudist, Merle Vall – Lõunakeskuse Taluturg ja Maitse Lõuna-Eesti toiduvõrgustiku eestvedaja ning Triinu Akkermann – Peipsimaa Kogukonnaköögi üks eestvedajaid. Koht: Kopra talu Tuhalaane.

Osalemine on infopäevadel tasuta, aga registreerumine on tingimata vajalik ja selleks võta ühendust meilitsi mki@mulgimaa.ee.

KAJA ALLILENDER
Mulgi Kultuuri Instituut

KUULUTUSED

OKTOOBER – MUSTA KASSI KUU

1.- 31. oktoobrini pakub Valga loomade varjupaik musta värvi (ja must- valgeid) kasse ja kassipoegi TASUTA!

Kõik kassid on kiibistatud ja vaktsineeritud, täiskasvanud kassid ka steriliseeritud/ kastreeritud. PAKU KODU! Musta värvi on meil 7 täiskasvanud kassi ja 15 kassipoega, fotod loomadest www.varjupaik.ee.

Varjupaik asub Valgas Laatsi 11a, tel 529 9880, valga@varjupaik.ee. Avatud: E-R kl. 13-17, L kl. 11-16.

Tellige Lõuna-Mulgimaa!

Abja ja Halliste valla ning Mõisaküla linna ühisväljaande Lõuna-Mulgimaa tellimusi 2017. aastaks võtavad vastu kõik Eesti postiasutused. Ajaleht ilmub kord kuus (välja arvatud juuli), so. 11 numbrit aastas. Lõuna-Mulgimaa (indeks 00927) jooksva kuu väljaannet saab tellida kuni 10. kuupäevani.

Leheeksemplar maksab 26 senti. Lehe tellimishind kolmeks kuuks on 78 senti, kuueks kuuks 1,56 eurot jne. Aastatellimus maksab 2,86 eurot. Lõuna-Mulgimaa on pdf-failina programmi Adobe Reader abil loetav ka internetis kohalike ajalehtede hulgast, samuti veebilehtedelt www.abja.ee, www.halliste.ee ja www.moisakyla.ee.

Tellige ajaleht Lõuna-Mulgimaa ja kodukandi uudised tulevad koju kätte!

Lõuna - Mulgimaa

Kolme omavalitsuse infoleht ilmub kord kuus.

Abja lehekülgede esindaja
Lauri Sepp
E-post lauri@abja.ee.
Tel 435 4784, 5664 0344.
Pärnu mnt 30, Abja-Paluoja, 69403, Viljandimaa.

Halliste ja Mõisaküla lehekülgede ja tagakülje toimetaja **Meelis Sõerd**
(Sarja tee 18, Veskimäe küla, 69409 Abja-Paluoja postkontor). Tel 5395 7842 ja 436 0030.
E-post meelis.soerd@gmail.com ja meelis@abja.ee